

[Bertel Dahlgaard.]

dre lande til verden som et træk mod det hemmelige diplomati, det vil sige, at der gennem et udenrigspolitisk nævn skulle gives de lovgivende forsamlinger adgang til at være orienteret med hensyn til de udenrigspolitiske forhold. Men jeg føler mig overbevist om, at dr. P. Munch aldrig havde tænkt sig noget i retning af det, som det ærede medlem her antydede, at nævnet i en så vigtig sag som denne skulle træde i selve rigsdagens sted; det ville da også, selv ud fra det ærede medlems tankegang, forudsætte — hvad det ærede medlem talte om —, at man ville kunne krænke eller skade danske interesser ved at lægge denne sag frem for offentligheden. Men det er der jo slet ikke tale om her. Det ærede medlem hører jo, udenrigsministeren siger, at man hellere end gerne ville have forelagt sagen for rigsdagen.

Må jeg dernæst gøre nogle enkelte bemærkninger til den højtærede udenrigsminister. Ministeren sagde, at det kunne da ikke være vor mening, at vi ville afskære regeringen fra under en eller anden akut situation at handle, hvor det var nødvendigt af hensyn til landets interesser. Nej, selvfølgelig ikke. Hvis man når hen til disse spørgsmål, som tangerer nødretsgrund sætningen, ja, da er det klart, at en regering vil være berettiget til at træffe beslutning. Men den højtærede minister vil utvivlsomt ikke antyde, at noget sådant forelå her, hvor hele spørgsmålet var, om man skulle give denne tilslutning ca. en uge, 6—7 dage, før rigsdagen alligevel ville komme ind. I denne henseende kan jeg som svar på den højtærede udenrigsministers bemærkninger henholde mig til finansministerens udtalelser herom. Jeg tror, at de fuldtud dækker situationen. Det daværende ærede medlem hr. Thorkil Kristensen udtalte, at „det må beklages, at man ikke i en så stor sag har vist den alvor at indkalde rigsdagen. I det norske storting har udenrigsminister Lange i fredags givet en udførlig redegørelse; derefter har tinget behandlet sagen i et lukket møde lørdag. Hvorfor kan vi ikke vise den samme værdighed? Man kan ikke indvende, at der ikke var tid. Selvfølgelig er der tid, når vi skal tage stilling til et spørgsmål, der er større end selve Atlantpagten.“

Det forekommer mig, at jeg har godt følgeskab i mine betragtninger overfor den højtærede udenrigsminister.

Jeg håber, at man vil behandle dette spørgsmål, så vigtigt det i sig selv er, når man ser det i videre perspektiv, på en god

måde i det udvalg, som nu forhåbentlig bliver nedsat.

Rasting: Jeg vil gerne takke den ærede ordfører for forslagsstillerne for de sidste betragtninger. Jeg tror, vi kan konstatere en fuldstændig enighed i vore synspunkter med hensyn til, at det er en regerings naturlige pligt at henvende sig til rigsdagen i større omfang, end det er forudsat i grundlovens § 18. Når jeg alligevel tog mit udgangspunkt i denne paragraf, var det for klart at belyse, hvor langt dette forslag ifølge sin ordlyd er ude. Det samme gælder de sidste betragtninger, som den ærede ordfører fremkom med, idet han sagde, at i dette tilfælde foreligger der ikke nogen interesse i, at offentligheden skulle lukkes ude. Nej, det er ganske rigtigt, ikke i dette tilfælde, men dette forslag bevæger sig langt ud i abstrakt almindelighed til også at omfatte situationer, hvor man ville komme i strid med de interesser, som jeg søgte at dokumentere gennem mit citat fra professor Max Sørensen.

Jeg vil gerne have lov til at fastslå som mit synspunkt, at der hverken i Atlantpagten eller i tanken om enhedskommandoen gøres indgreb i Danmarks suverænitet. Jeg vil gerne indrømme, som jeg også sagde før, at der gøres vigtige begrænsninger eller præcisioner med hensyn til Danmarks statsretlige stilling, men jeg vil meget nødig her i det høje ting indlade mig på en diskussion om et så teoretisk begreb som suverænitet. Det vil altså betyde, at hvis landet indlader sig i en militæralliance, indlader sig på at stille tropper til rådighed for en militæralliance, skulle derved landets suverænitet være gået fløjten eller være beskåret. Men den tanke kan jeg slet ikke tiltræde. Her kunne jeg måske gå tilbage til grundlovens § 18, hvor der bl. a. står, at kongen ikke uden rigsdagens samtykke kan indgå forbund og handelstraktater. Man har altid som den juridiske visdom doceret ordet „forbund“ som navnlig dækkende over militæralliance, og jeg kan ikke i Atlantpagten se noget andet end en naturlig defensiv militæralliance, således som den må udformes i vor tid under hensyn til den tekniske udvikling. Derfor ser jeg hverken i det militære fælleseuropæiske forsvar eller i selve den nordatlantiske traktat nogen begrænsning af den danske stats suverænitet. Jeg vil også sige — og det vil jeg henvende til den ærede ordfører hr. Alfred Jensen —, at jeg ikke ser nogen modstrid mellem artikel 3 og artikel 5. Artikel 3 beskæftiger sig med forholdene på et tidspunkt, da der er